

A ס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of דף ס"ד of נדרים נדרכת
Some of the topics we will learn about include.

The Machlokes רבי עקיבא וחכמים regarding נדר שהותר מקצתו הותר כולו
Whether a Neder that is partially nullified, becomes completely nullified?

The Mishnah's other cases of נדר שהותר מקצתו

1. קונם יין שאני טועם שהיין רע למעיין
A person made a נדר that he will NOT taste ALL wines because they are detrimental to the stomach.
2. קונם בצל שאני טועם שהבצל רע ללב
A person made a נדר that he will NOT taste ALL onions, because they are detrimental to the heart.

A

רבי עקיבא - חכמים

נדר שהותר מקצתו הותר כולו

קונם יין שאני טועם שהיין רע למעיין

קונם בצל שאני טועם שהבצל רע ללב

B The distinction between קונם שאיני נהנה לכולכם
A person that makes a נדר that he will NOT benefit from a group of people, in which he states כולכם, from all of you And
קונם שאיני נהנה לזה ולזה
He states I will NOT benefit from you, and from you and from you etc.

פותרין לאדם בכבוד עצמו ובכבוד בניו
A נדר may be nullified through a פתח of the נודר's honor, or even his children's honor.

The case of קונם שאני נושא את פלונית כעורה 'והרי היא נאה וכו'
A person who makes a נדר that he will NOT marry so and so, because he thinks that she is ugly, when in fact she is pretty

The Machlokes רבי ישמעאל וחכמים regarding 'כעורה ונעשת נאה וכו'
She WAS ugly הנדר, at the time of the נדר, but she subsequently became pretty,

B

קונם שאיני נהנה לכולכם

קונם שאיני נהנה לזה ולזה

פותרין לאדם בכבוד עצמו ובכבוד בניו

קונם שאני נושא את פלונית כעורה והרי היא נאה וכו'

רבי ישמעאל - חכמים

כעורה ונעשת נאה

G גדרים Halachah regarding a person that swears falsely for multiple claimants,
 אמר שבועה לכל אחד
 חייב על כל אחד ואחד
 If he stated the word שבועה for each claimant, he is liable for שבועת שקר, to each claimant, because פרטא הוי
 The word שבועה creates a separate שבועה for each claimant.

However
 לא אמר שבועה לכל אחד
 אינו חייב אלא אחת
 If he only stated the word שבועה for one claimant, he is only liable for שבועת שקר to one claimant
 אפילו כשאמר לך ולך
 או לך לך
 Even when he states, to you AND to you, with a 'ו'
 OR to you, to you, without a 'ו'
 Because
 כללא הוי
 There is considered only one שבועה for all claimants.

C

רבי שמעון

**אמר שבועה לכל אחד
 חייב על כל אחד ואחד**

פרטא הוי

The word שבועה creates a separate שבועה for each claimant

**לא אמר שבועה לכל אחד
 אינו חייב אלא אחת**

כללא הוי

There is considered only one שבועה for all claimants.

1 So let's review ...

If someone made a נדר to prohibit the consumption of meat and wine for the entire year;
Zugt di Mishnah;
פותחין בימים טובים ובשבתות
The Chacham may remove the נדר with a פתח that he would NOT have made the נדר had he known
שאסור להצטער בשבת
A person may not deprive himself on Shabbos and Yom Tov.

Therefore,
בראשונה היו אומרים
אותן הימים מותרין
ושאר כל הימים אסורין
The Chachamim initially ruled that the נדר is nullified only for שבת ויו"ט, but remains in effect for החול ימות.
עד שבא ר"ע ולימד
שהנדר שהותר מכללו הותר כולו
However, רבי עקיבא ruled that once a Neder is partially nullified, it becomes completely nullified.

And the Ran cites the ירושלמי that the source is in the Pasuk
'איש כי ידור נדר לה' וגו'
ככל היצא מפיו יעשה
He must fulfill ALL that he states with his mouth.
משמע דוקא כשכולו קיים
This implies, only when the נדר is whole, but הותר מקצתו הותר כולו
When the נדר is partially nullified, he's NOT obligated to fulfill it.
However, the Chachamim hold we do not say
נדר שהותר מקצתו הותר כולו

1

If someone made a נדר to prohibit the consumption of meat and wine for the entire year

פותחין בימים טובים ובשבתות

The Chacham may remove the נדר with a פתח that he would not have made the נדר had he known

שאסור להצטער בשבת

רבי עקיבא
נדר
שהותר מכללו
הותר כולו
Once a נדר is partially nullified, it becomes completely nullified

בראשונה היו אומרים
אותן הימים מותרין
ושאר כל הימים אסורין
The נדר is nullified only for יו"ט, but remains in effect for ימות החול

איש כי ידור נדר לה' וגו'
ככל היצא מפיו יעשה

He must fulfill all that he states with his mouth
משמע דוקא כשכולו קיים

הותר מקצתו הותר כולו

2 The Mishnah elaborates on the opinion of R' Akiva:
 כיצד
 אמר קונם שאיני נהנה לכולכם
 הותר אחד מהן
 הותרו כולן
 If someone makes a נדר that he will NOT benefit from a group of people, if the נדר was nullified for any one person of the group, regardless of which one, it is nullified for all others as well.
 If someone makes a נדר applies, because when he says הותר כולו, it's one נדר for all of them.

However,
 שאיני נהנה לזה ולזה
 If he said I will NOT benefit from you, and from you and from you:
 Although the Gemara says that our Mishnah concurs with רבי שמעון who holds לזה ולזה כללא הוי
 It is also considered one נדר for all people. However, as the Ran explains that the Gemara earlier on כ"ו דף says that this is a case of שתלאן זה בזה ואמר פלוני כפלוני ופלוני כפלוני

After making a נדר for the first person, he said that the second person should be like the first person, and the third person should be like the second person, etc. Therefore, הותרו הותר כולן
 הותר הראשון
 הותרו כולן
 If the נדר is nullified for the FIRST person, it's nullified for all others, because שכולן היו תלויין בראשון
 They were each successively contingent on the one before them, ultimately to the first person. However הותר האחרון
 האחרון מותר וכולן אסורין
 If the נדר was only nullified for the last person, it is NOT nullified for all others, because שהראשונים אינם תלויין בו
 The others are NOT contingent on the last person.

This reasoning also explains;
 הותר האמצעי
 הימנו ולמטה מותר
 הימנו ולמעלה אסור
 =====

2 כיצד - אמר קונם...
 שאיני נהנה לכולכם
 הותר אחד מהן
 הותרו כולן
This is a case of שתלאן זה בזה ואמר פלוני כפלוני ופלוני כפלוני
It's one נדר for all of them
הותר מקצתו הותר כולו
 ...because these are considered a separate נדר for each person
But - it depends for which one person the נדר was nullified
 הותר האחרון הותר הראשון
 האחרון מותר הותרו כולן
וכלן אסורין לכולן היו תלויין בראשון
לבראשונים אינם תלויין בו
This reasoning also explains;
הותר האמצעי
הימנו ולמטה מותר
הימנו ולמעלה אסור

3 In the Mishnah's next case

שאני נהנה לזה קרבן
ולזה קרבן

צריכין פתח לכל אחד ואחד

If he states, I will NOT benefit from you with a נדר, and from you with a נדר etc. each נדר must be nullified separately, because, as the Gemara explains

רבי שמעון היא

דכי מדכר קרבן

פרטא הוי

The Mishnah concurs with רבי שמעון that when he says קרבן for each one, it becomes a separate נדר for each person.

The Mishnah continues with other examples of נדר שהותר מקצתו הותר כולו

קונם יין שאני טועם

שהיין רע למעיים

A person made a נדר that he will NOT drink ALL wines because they are detrimental to the stomach.

אמרו לו

והלוא המיושן יפה למעיים

הותר במיושן

ולא במיושן בלבד הותר אלא בכל היין

If he was informed that aged wine is beneficial to the stomach, the נדר is nullified for מיושן and all other wines as well, because

נדר שהותר מקצתו

הותר כולו

Similarly

קונם בצל שאני טועם

שהבצל רע ללב

He made a נדר that he will NOT eat ALL onions, because they are detrimental to the heart.

אמרו לו הלוא הכופרי יפה ללב

הותר בכופרי ולא בכופרי בלבד הותר

אלא בכל הבצלים

If he was informed that the כופרי onion is beneficial to the heart, the נדר is nullified for כופרי and all other onions as well, because

נדר שהותר מקצתו

הותר כולו

As we see in just such an incident

מעשה היה

והתירו ר"מ בכל הבצלים

והתירו רבי מאיר permitted the נודר to all onions.

3

שאני נהנה לזה קרבן

ולזה קרבן

צריכין פתח לכל אחד ואחד

רבי שמעון היא

דכי מדכר קרבן - פרטא הוי

קונם בצל שאני טועם

שהבצל רע ללב

אמרו לו

הלוא הכופרי

יפה ללב

הותר בכופרי

ואלא בכופרי בלבד הותר

אלא בכל הבצלים

קונם יין שאני טועם

שהיין רע למעיים

אמרו לו

והלוא המיושן

יפה למעיים

הותר במיושן

ואלא במיושן בלבד הותר

אלא בכל היין

נדר שהותר מקצתו הותר כולו

- אמרו רבי מאיר

בכל הבצלים

4 The Ran explains however, that there is a distinction between the latter cases of יין ובצלים, and the Mishnah's first case of שבתות ויו"ט, in that in the cases of יין ובצלים הותר מאיליו בלא פתח
 The נדר is NOT effective, and it does NOT even require a חכם, because איכא טעות בעיקר הנדר
 The error existed when he made the נדר, in that לא נתכוון מעולם
 He did NOT intend to place a נדר for מיושן נדר and בצל הכופרי.
 However, in the case of שבתות ויו"ט צריך פתח להתירו
 The נדר IS effective, and it DOES require a חכם, because ליכא טעות בעיקר הנדר
 מפני שידע שיעברו עליו שבתות ויו"ט
 He DID intend to make a נדר for שבת ויו"ט, knowing that a complete year includes שבת ויו"ט
 =====

4 *The Ran explains however there is a distinction between...*

<p>שבתות - ויו"ט</p> <p>▼</p> <p>צריך פתח להתירו</p> <p>Because</p> <p><i>איכא טעות בעיקר הנדר</i> <i>He did intend to make a נדר for מיושן נדר, knowing that a complete year includes שבת ויו"ט</i></p>	<p>יין - בצלים</p> <p>▼</p> <p>הותר מאיליו בלא פתח</p> <p>Because</p> <p><i>איכא טעות בעיקר הנדר</i> <i>The error existed when he made the נדר, in that לא נתכוון מעולם</i> <i>He did not intend to place a נדר for מיושן נדר and בצל הכופרי.</i></p>
---	---

5 Zugt Di Mishnah
 If someone placed a נדר on his wife that she is prohibited to benefit from him - he would then be compelled to divorce her, the Mishnah rules פותחין לאדם בכבוד עצמו ובכבוד בניו
 The נדר may be nullified through a פתח of the נודר's honor, or even his children's honor.
 אומרים לו
 אילו היית יודע שלמחר אומרין עליך כך היא ווסתו של פלוני מגרש את נשיו ועל בנותיך יהו אומרין בנות גרושות הן מה ראתה אמן של אלו להתגרש
 Bais Din asks the נודר, would you have made the נדר, had you known that people will say that you are accustomed to divorce your wives; and that your daughters are children of divorced parents.
 ואמר אילו הייתי יודע שכן לא הייתי נודר ה"ז מותר
 If the נודר says, had I known I would NOT have made the נדר, it is nullified, because, as the Ran explains ולא חיישינן שישקר מתוך הבושה
 There is NO concern that he is lying, because he's NOT embarrassed to admit that he would have made the Neder anyway.
 =====

5 *משנה*

If someone placed a נדר on his wife that she is prohibited to benefit from him, which would compell him to divorce her

פותחין לאדם בכבוד עצמו ובכבוד בניו

The נדר may be nullified through a פתח of the נודר's honor, or even his children's honor

אומרים לו
אילו היית יודע שלמחר אומרין עליך כך היא ווסתו של פלוני מגרש את נשיו ועל בנותיך יהו אומרין בנות גרושות הן מה ראתה אמן של אלו להתגרש

ואמר
אילו הייתי יודע שכן לא הייתי נודר

כפי צב אומר
ולא חיישינן שישקר מתוך הבושה

6 The Mishnah continues with נדריים erroneous טעות: קונם שאני נושא את פלונית כעורה
 והרי היא נאה
 שחורה
 והרי היא לבנה
 קצרה
 והרי היא ארוכה
 מותר בה
 A person who makes a נדר that he will NOT marry so and so, because he thinks that she is ugly, when in fact she is pretty;
 OR he thinks that she has a dark complexion, when in fact she has a light complexion;
 OR he thinks she is short, when in fact she is tall;
 These נדריים are NOT effective, and they do NOT even require a חכם, because
 שהנדר טעות
 These are erroneous נדריים.

However this is NOT the case when לא מפני שהיא כעורה ונעשת נאה
 שחורה ונעשת לבנה
 קצרה ונעשת ארוכה
 She WAS ugly at the time of the נדר, but she subsequently became pretty;
 OR she HAD a dark complexion הנדר, but it became light;
 OR she WAS short, but became tall;
 These נדריים ARE effective, and CANNOT be nullified through these פתחים, because
 אין פותחין נולד
 A נדר CANNOT be nullified through a פתח that did NOT exist at the time of the נדר.

7 However, the Gemara mentions that רבי ישמעאל אומר
 אפילו כעורה ונעשת נאה
 שחורה ונעשת לבנה
 קצרה ונעשת ארוכה
 רבי ישמעאל disagrees and says that the נדר CAN be nullified through these פתחים, because, as the Ran explains
 דס"ל דפותחין בנולד
 He holds that a נדר CAN be nullified through a פתח that did NOT exist at the time of the נדר.

6 קונם שאני נושא את פלונית...

קצרה והרי היא ארוכה	שחורה והרי היא לבנה	כעורה והרי היא נאה
---------------------------	---------------------------	--------------------------

מותר בה
These נדריים are not effective and they do not even require a חכם, because
שהנדר טעות

However this is not the case. . .
 לא מפני שהיא
כעורה ונעשת נאה
שחורה ונעשת לבנה
קצרה ונעשת ארוכה
These נדריים are effective, and cannot be nullified through these פתחים, because
אין פותחין נולד
A נדר cannot be nullified through a פתח that did not exist at the time of the נדר

7 However...

רבי ישמעאל אומר
אפילו כעורה ונעשת נאה
שחורה ונעשת לבנה
קצרה ונעשת ארוכה
The נדר can be nullified through these פתחים
דס"ל דפותחין בנולד

8 And the Mishnah continues with an incident ומעשה באחד שנדר מבת אחותו הנייה והכניסוה לבית ר' ישמעאל וייפיה רבי ישמעאל Someone made a נדר to prohibit benefits from his niece who was ugly, so that he will NOT have to marry her. She was taken to ישמעאל רבי's home and he made her look nice.

אמר לו ר' ישמעאל בני מזו נדרת ונדר רבי ישמעאל showed her to the נדר, and asked, my son, was this the subject of your נדר. אמר לו לאו והתירה ר' ישמעאל נדר. The נדר answered, NO; and רבי ישמעאל nullified the נדר.

באותה שעה בכה ר' ישמעאל ואמר בנות ישראל נאות הן אלא שהעניות מנוולתן At that moment, רבי ישמעאל began to cry and said; All Jewish daughters are pretty. It is only through poverty that their appearances become distorted. וכשמת רבי ישמעאל היו בנות ישראל נושאות קינה ואומרות בנות ישראל על רבי ישמעאל בכינה When רבי ישמעאל passed away, the Jewish daughters lamented and said; The Jewish daughters mourn רבי ישמעאל's passing.

וכן הוא אומר בשאול בנות ישראל על שאול בכינה =====

9 The Gemara continues with several incidents in which the Chachamim pursued בית שלום even when it was degrading to their personal honor. הדרן עלך פרק רבי אליעזר We have B"H completed the Ninth Perek of נדרים, and will begin the Tenth Perek, נערה המאורסה, in the next Daf, B'ezras Hashem.

8 ומעשה באחד שנדר מבת אחותו הנייה והכניסוה לבית ר' ישמעאל וייפיה רבי ישמעאל

אמר לו לאו אמר לו ר' ישמעאל בני מזו נדרת

והתירה ר' ישמעאל

באותה שעה בכה ר' ישמעאל ואמר

בנות ישראל נאות הן אלא שהעניות מנוולתן

וכשמת רבי ישמעאל היו בנות ישראל נושאות קינה ואומרות

בנות ישראל על רבי ישמעאל בכינה

וכן הוא אומר בשאול בנות ישראל על שאול בכינה

9 הדרן עלך רבי אליעזר